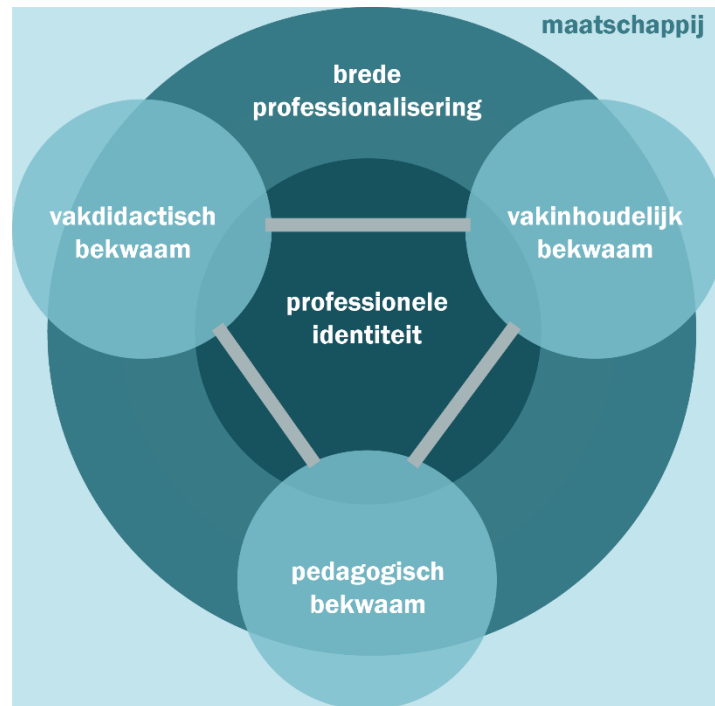

Dialogokaarten

Bekwaamheidseisen

2024-2025

Professionele identiteit
Pedagogische bekwaamheid
Vakinhoudelijke bekwaamheid
Vakdidactische bekwaamheid
- Vakdidactieken
Brede professionalisering

Inleiding

Tijdens de propedeutische fase van de opleiding werk je toe naar beheersing van bekwaamheidseisen op propedeutisch niveau. Vervolgens werk je tijdens de afstudeerfase toe naar beheersing op afstudeerniveau. De bekwaamheidseisen hebben betrekking op jouw professionele identiteit, pedagogiek, vakinhoud, (vak)didactiek en brede professionalisering. Samen met je mentor van het praktijkleren, maar ook met je studiecoach, bespreek je regelmatig jouw ontwikkeling ten aanzien van de bekwaamheidseisen. De dialoogkaarten in dit document leveren een waardevolle input voor dit gesprek in de vorm van vragen, waarvan je hieronder een paar voorbeelden aantreft:

- Kun je een praktijkvoorbeeld noemen waarin jouw bevologenheid als leerkracht zichtbaar wordt?
- Op welke manier maak jij jouw verwachtingen duidelijk aan kinderen?
- Welk type vragen stel je tijdens de instructie? Hoe weet jij aan welke leerling(en) je een bepaalde vraag kunt stellen?

Wat is een dialoogkaart en waarom dialoogkaarten?

Een dialoogkaart bevat vragen over één of meer bekwaamheidseisen die in het praktijkleren en de opleiding worden getoetst. De vragen op de kaart helpen jou, je mentor en je studiecoach om een beeld te krijgen van jouw ontwikkeling ten aanzien van een bekwaamheidseis. Je weet door de dialoog met je mentor en/of studiecoach waar je al goed in bent en wat je nog te leren hebt.

Bovendien kunnen de vragen op de dialoogkaart je helpen om invulling te geven aan de bekwaamheidseis. Bijvoorbeeld iets als klassenmanagement, wat betekent dit voor jou? Bij welke aanpak of werkwijze voel jij je prettig?

Ervaring met de dialoogkaarten leert dat het voeren van een dergelijke dialoog jou en je mentor dichter bij elkaar kan brengen. Door uit te wisselen hoe jullie over bepaalde pedagogische en didactische onderwerpen denken, wordt samenwerken en leren van elkaar gemakkelijker, omdat je elkaar beter begrijpt. Jullie krijgen meer zicht op elkaars visie.

Wat is kenmerkend voor een dialoog?

Een dialoog is meer dan een interactie. Onder een dialoog verstaat de Marnix Academie een gesprek over ervaringen en de onderliggende overtuigingen, waarden en gevoelens waarbij een grondhouding van openheid, verbondenheid, vertrouwen en gelijkwaardigheid van de gesprekspartners wordt verondersteld. Enerzijds is de dialoog gericht op de bewustwording van eigen ervaringen, overtuigingen, waarden en gevoelens. Anderzijds gericht op het inleven in de ervaringen, overtuigingen, waarden en gevoelens van de ander wat kan resulteren in het samen zoeken naar nieuwe betekenissen.

Een dialoog gaat uit van even waardigheid tussen de gesprekspartners; de vragen kunnen dus door alle gesprekspartners worden gesteld. Er is bereidheid om open te communiceren en naar elkaar te luisteren. Ieder durft zijn mening te geven, ook al verschilt die van de mening van de ander. Een professionele dialoog impliceert 'samen onderzoeken' (shared inquiry). Vanuit de handelingsdimensie onderzoek je samen (docent, mentor, student) de praktijk van het professioneel handelen en vaardigheden. De **HOE** - vragen staan hierin centraal. Vanuit de zingevingsdimensie onderzoek je samen vanuit verschillende perspectieven, ervaringen, dilemma's, reflectie naar antwoorden op jouw keuzes. De **WAAROM** – vragen staan hier centraal.

Hoe kun je met de dialoogkaarten werken?

Er zijn verschillende werkwijzen mogelijk. Hieronder volgen er een aantal:

- Jij als student kiest een dialoogkaart die aansluit bij wat jij wil leren
Op het lesvoorbereidingsformulier noteer je aan welke bekwaamheidseis(en) jij wilt werken en wat jouw leerpunten zijn. Samen met je mentor en/of studiecoach(groep) kun je één of meer van deze door jou gekozen bekwaamheidseisen verder uitdiepen door erover in dialoog te gaan. Door de dialoogkaart van de betreffende bekwaamheidseis erbij te pakken, hebben jullie een startpunt voor het gesprek. Je kunt één vraag eruit lichten en die uitgebreid bespreken, maar je kunt ook meerdere vragen aan de orde stellen. De dialoog met je mentor levert vast weer nieuwe leerpunten op voor een volgende onderwijsactiviteit. Om de leerzame momenten uit het gesprek niet te vergeten is het raadzaam een logboek bij te houden of om een verslag van de dialoog te maken. Dit verslag kun je delen met je mentor en/of studiecoach.
- Jouw mentor kiest een dialoogkaart die aansluit bij zijn feedback
Als jouw mentor op het feedbackformulier zijn feedback op jouw gegeven onderwijs heeft genoteerd, bestaat mogelijk de behoefte om bij de ontwikkelingsgerichte feedback langer stil te staan. Om dieper op de materie in te kunnen gaan, is het handig gebruik te maken van de dialoogkaarten. Dat kan aansluitend op het gegeven onderwijs en de besproken ontwikkelingsgerichte feedback, maar het kan ook juist prettig zijn om allebei tijd te hebben eerst over de vragen na te denken. Kies er dan voor om de dialoog uit te stellen tot een later moment, zodat ieder zich erop kan voorbereiden.
Als het bespreken van ontwikkelingsgerichte feedback en het voeren van een dialoog te veel tijd in beslag nemen, kan je mentor ervoor kiezen om de feedback op papier te zetten, zonder mondelinge toelichting. De inhoud komt immers ook in de dialoog aan de orde. Dan is er meer tijd over voor het voeren van een dialoog.
- De dialoogkaarten als inspiratiebron bij het voorbereiden van je onderwijs
Het kan ook zijn dat je tijdens het voorbereiden van je onderwijsactiviteit behoefte hebt aan verdieping in de bekwaamheidseis, bijvoorbeeld gericht op de didactiek van het vak dat je gaat geven. Voor de verschillende vakspecifieke didactieken zijn daarom eveneens dialoogkaarten ontwikkeld. Deze, maar ook alle andere dialoogkaarten, kunnen je ondersteunen bij het voorbereiden van jouw onderwijs. Dus ook als je samen met je mentor of medestudenten een les voorbereid, kunnen jullie de dialoogkaarten daarbij als inspiratiebron gebruiken.
- De dialoogkaarten als kennismakingsinstrument bij de start van het praktijkleren
Als je net bent begonnen met je stage en je verzorgt nog geen onderwijs aan de leerlingen in je groep, kunnen je mentor en jij samen een dialoogkaart uitkiezen met als doel elkaar beter te leren kennen. De dialoogkaarten die betrekking hebben op de professionele identiteit lenen zich hiervoor bijvoorbeeld heel goed.

Bedenk samen met je mentor en/of studiecoach een manier om bij te houden welke dialoogkaarten al als uitgangspunt voor jullie gesprekken zijn gebruikt en welke nog niet. Misschien hebben jullie geconcludeerd dat het goed is een bepaalde kaart later nog eens aan de orde te stellen. Leg dat ook goed vast, zodat je het niet kunt vergeten.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat de dialoogkaarten behorend bij de verschillende bekwaamheidseisen (professionele identiteit, pedagogisch, vakinhoudelijk, (vak)didactisch en brede professionalisering) in de volle breedte aan de orde zijn geweest in de propedeutische fase.

Het voeren van een dialoog is waardevol, maar vraagt ook om tijd. Het advies is om het gewoon te gaan doen. Het zal jou, je mentor en studiecoach(groep) veel mooie, leerzame momenten opleveren!

Professionele identiteit

Onderwerp	Propedeutisch niveau	Afstudeerniveau
Verwoorden visie	De student kan verwoorden wie hij is als beginnend leerkracht en wat zijn beginnende visie is.	De student kan verwoorden wie hij is als leerkracht en wat zijn waarden zijn. Hij kan zijn visie op onderwijs en zijn eigenheid in de leerkrachtrol laten zien.
Inspireren en geïnspireerd worden	De student kan duidelijk maken wie of wat hem inspireert.	De student kan duidelijk maken wie of wat hem inspireert en kan anderen inspireren.
Betrokkenheid tonen	De student laat zien dat hij betrokken is op anderen.	De student kan zijn professioneel handelen in verbinding met zichzelf, de ander en de wereld verwoorden en uitstralen.
Professioneel bevlogen zijn	De student kan zijn bevlogenheid voor het beroep verwoorden.	De student kan zijn bevlogenheid voor het beroep verwoorden en uitstralen in het professioneel handelen.
Opdracht van onderwijs verstaan	De student kan formuleren wat hij onder de opdracht van het onderwijs verstaat.	De student kan formuleren wat hij onder de opdracht van het onderwijs verstaat en laten zien hoe hij daaraan bijdraagt.
Eigen talenten ontwikkelen	De student leert zijn talenten kennen en kan duidelijk maken hoe hij deze kan inzetten in het onderwijs en in de opleiding.	De student onderscheidt zich in het team en in het onderwijs door zijn uniciteit in te zetten.
Maatschappelijk bijdragen	Student is op de hoogte van maatschappelijke vraagstukken die een relatie hebben met het onderwijs.	De student kan actief bijdragen aan een inclusieve samenleving, die gestoeld is op mensenrechten en gelijke kansen voor iedereen.

Pedagogische bekwaamheid

Onderwerp	Propedeutisch niveau	Afstudeerniveau
Ontwikkelingspsychologisch inzicht benutten	De student heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën die voor het primair onderwijs relevant zijn en hij koppelt deze kennis aan voorbeelden uit de onderwijspraktijk.	De student heeft (actuele) kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën die voor het primair onderwijs relevant zijn (bijvoorbeeld elementen uit de sociale psychologie en de communicatietheorie) en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.
Onderbouwd pedagogisch handelen	De student heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.	De student heeft (actuele) kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor het primair onderwijs relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.
Kennis hebben van ontwikkelingsproblemen		De student heeft (actuele) kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en –stoornissen.
Veilig klimaat scheppen	De student kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een relatie met hen aangaan om bij te dragen aan een veilig pedagogisch klimaat.	De student kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en vanuit zijn eigen waarden een veilig pedagogisch leef- en leerklimaat scheppen.
Leerlingen bemoedigen		De student kan het zelfvertrouwen van leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren.
Verwachtingen managen	De student kan zijn verwachtingen duidelijk maken en kan leerlingen hierop aanspreken.	De student gaat uit van diversiteit door op adaptieve wijze invulling te geven aan zijn verwachtingen van leerlingen en aan de eisen die hij stelt.
Ontwikkeling opmerken	De student is opmerkzaam op de cognitieve, sociaal-emotionele, morele en identiteitsontwikkeling van zijn leerlingen.	De student is (bij de voorbereiding van zijn onderwijs) opmerkzaam op de cognitieve, sociaal-emotionele, morele en identiteitsontwikkeling van zijn leerlingen en doet daar recht aan door zorg te dragen voor passende interventies.
Sensitief en responsief handelen	De student is sensitief ten aanzien van de basisbehoeften van leerlingen uit zijn groep.	De student kan sensitief en responsief handelen ten aanzien van de basisbehoeften van alle leerlingen.
Groepsprocessen begeleiden		De student kan groepsprocessen sturen en begeleiden en daardoor sociale veiligheid realiseren.
Onderzoeken van ontwikkelingsproblemen		De student kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en –stoornissen signaleren en (samen met collega's) onderzoeken en mogelijke oplossingen uitvoeren.

Vakinhoudelijke bekwaamheid

Onderwerp	Propedeutisch niveau	Afstudeerniveau
Alle vakinhouden beheersen	De student oriënteert zich op de kerndoelen en alle vakinhouden.	De student beheerst de leerstof van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent theoretische achtergronden daarvan.
Basisvakken beheersen	De student beheerst de basisvakken taal en rekenen.	De student heeft een grondige beheersing van de basisvakken taal en rekenen (zie <i>Kennisbases 2018</i>).
Profileren in de kennisbases		De student heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in ten minste één van de andere vakken; dit kan ook een deel van een leergebied zijn (zie <i>profileringskader Kennisbases 2018</i>).
Beheersingsniveau vaststellen	De student weet hoe hij kan achterhalen welke leerstof de kinderen beheersen.	De student weet hoe hij kan herkennen welke leerstof de kinderen beheersen.
Leerstof diepgaand verkennen	De student is in staat zich theoretisch en praktisch te verdiepen in de leerstof van de vakken voor de groep waarin hij stageloopt.	De student is in staat zich theoretisch en praktisch te verdiepen in de leerstof voor dat deel van de leerjaren waarin hij werkt (onderbouw/middenbouw, middenbouw/bovenbouw of andere clustering van jaargroepen).
Opbouw en samenhang leerstof overzien	De student weet hoe hij de opbouw van de leerstof voor de jaargroep(en) waarin hij stageloopt, kan achterhalen.	De student overziet de opbouw van het curriculum. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op het onderwijs in volgende leerjaren. De student kent de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum.
Uitgaan van verschillen	De student weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren.	De student weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren en kan zijn handelen daarop aanpassen.
Belang leerstof verhelderen	De student kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof.	De student kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijks leven en voor het vervolg van het onderwijs.

Vakdidactische bekwaamheid

Onderwerp	Propedeutisch niveau	Afstudeerniveau
Leerlijnen en didactiek kennen	De student kent de leerlijnen/ontwikkelingslijnen en didactiek van enkele basisschoolvakken.	De student kent de leerlijnen/ontwikkelingslijnen en didactiek van de basisschoolvakken.
Theorie herkennen in leren	De student heeft kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die in de opleiding zijn aangeboden en kan die herkennen in het leren van zijn leerlingen.	De student heeft (actuele) kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die herkennen in het leren van de leerlingen.

Leer- en werkvormen kennen	De student kent verschillende didactische leer- en werkvormen.	De student kent verschillende didactische leer- en werkvormen, de psychologische achtergrond daarvan en criteria waarmee de bruikbaarheid kan worden vastgesteld.
Methodes kritisch hanteren	De student kent verschillende methodes/bronnenboeken, te beginnen met de methodes/bronnenboeken die in de stagegroep(en) worden gebruikt.	De student kent verschillende methodes/bronnenboeken en kijkt kritisch naar de bruikbaarheid hiervan.
Leeractiviteiten ontwerpen	De student kan voor de vak- en vormingsgebieden in de stagegroep, met of zonder methode/bronnenboek, lesactiviteiten ontwerpen en kan dit verantwoorden.	De student kan voor de vak- en vormingsgebieden, met of zonder methode/bronnenboek, onderwijs voor een langere periode plannen en ontwerpen en kan dit verantwoorden.
Leermiddelen doelmatig gebruiken	De student kent analoge en digitale leermaterialen en –middelen die gebruikt worden in de stagegroep en kan hiervan doelmatig gebruik maken.	De student kent analoge en digitale leermaterialen en –middelen. Hij kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan en kan er doelmatig gebruik van maken.
Doelgericht en motiverend handelen	De student kan aan kinderen leerdoelen duidelijk maken en hen motiveren om deze te halen.	De student kan aan kinderen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken, kinderen motiveren deze leerdoelen te halen en dit evalueren.
Begrijpelijke instructie geven	De student kan aansprekend en begrijpelijk instructie verzorgen.	De student kan aansprekend en begrijpelijk instructie verzorgen en daarbij aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de kinderen.
Leer- en werkvormen inzetten	De student kan verschillende didactische leer- en werkvormen inzetten om kinderen de leerstof te laten verwerken.	De student kan verschillende didactische leer- en werkvormen inzetten om kinderen de leerstof te laten verwerken en hierbij te differentiëren naar hun niveau en kenmerken.
Werkbegeleiding verzorgen	De student kan de kinderen begeleiden tijdens de verwerkingsfase.	De student kan de kinderen adequaat begeleiden en effectieve feedback geven tijdens de verwerkingsfase.
Passend klassenmanagement realiseren	De student kan zijn les organiseren passend bij de groep.	De student kan een adequaat klassenmanagement realiseren passend bij de groep en bij de eigen waarden.
(Samen)werken stimuleren	De student kan zelfstandig werken en samenwerken stimuleren.	De student kan zelfstandigheid en samenwerkend leren stimuleren.
Reflectie stimuleren		De student kan bij de leerlingen reflectie stimuleren.
Voortgang volgen en evalueren	De student kan door middel van observaties en gesprekken de voortgang van het leerproces van enkele kinderen uit zijn stagegroep volgen.	De student kan de voortgang van kinderen volgen door formatief te evalueren en summatief te toetsen. De student kan de resultaten analyseren en beoordelen voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.
Onderzoeken van leerproblemen		De student kan leerproblemen signaleren en (samen met collega's) onderzoeken en mogelijke oplossingen uitvoeren.
<p>Vakdidactieken (let op; dit zijn geen afzonderlijke bekwaamheidseisen, maar betreffen de vakspecifieke invulling van bovenstaande eisen):</p> <p>GLV – Nederlands – Engels – wiskunde – aardrijkskunde – geschiedenis – NMT – OJW – muziek – beeldende vorming – drama – handschriftontwikkeling – bewegingsonderwijs – digitale geletterdheid</p>		

Brede professionalisering

Onderwerp	Propedeutisch niveau	Afstudeerniveau
Doelgericht communiceren	De student communiceert doelgericht met leerlingen en collega's op de basisschool en in de opleiding met medestudenten en docenten.	De student communiceert doelgericht met betrokkenen (leerlingen, collega's, ouders, specialisten, niet-specialisten, leidinggevendenden) van de basisschool en in de opleiding (medestudenten, docenten, begeleiders).
Samen werken/ samen leren	De student kan samenwerken en samen leren met mentoren en medestudenten.	De student kan samenwerken en samen leren met leerlingen, medestudenten, het team, ouders en andere betrokkenen uit de schoolomgeving.
Onderzoekend vermogen	De student kan in eenvoudige beroepssituaties vaststellen waar adequate handelingskennis ontbreekt. Waar nodig kan de student beschrijvende onderzoeksvragen met passende grondigheid beantwoorden en de resultaten daarvan delen met anderen.	De student kan bij pedagogisch- / didactische vraagstukken die zich breder voordoen dan alleen het eigen professionele handelen, vaststellen waar adequate handelingskennis ontbreekt, kan waar nodig deze ontbrekende kennis met passende grondigheid creëren en kan de resultaten bruikbaar maken voor andere professionals.
Bronnen kritisch raadplegen	De student is kritisch in het raadplegen van bronnen ten behoeve van zijn eigen oordeelsvorming.	De student is kritisch in het raadplegen van bronnen ten behoeve van zijn eigen oordeelsvorming en bij onderwijskundige en pedagogische ontwikkelingen in zijn school.
Professioneel verantwoorden	De student kan zijn professionele handelen op propedeutisch niveau verantwoorden.	De student kan zijn professionele handelen op afstudeerniveau verantwoorden.
Dialogisch terugkijken	De student kan in dialoog kritisch terugkijken op zijn handelen en komen tot bewust (veranderd) handelen.	De student kan in dialoog kritisch terugkijken op zijn handelen en komen tot bewust (veranderd) handelen.
Handelen in uiteenlopende beroepssituaties	De student kan zijn kennis, vaardigheden en inzichten doelgericht vertalen naar een andere onderwijssituatie.	De student kan zijn kennis, vaardigheden en inzichten doelgericht en sociaal ondernemend toepassen in uiteenlopende beroepssituaties.
Zelfsturend ontwikkelen	De student organiseert zijn studie planmatig.	De student kan zelfstandig vormgeven aan zijn eigen professionele ontwikkeling.

Verwoorden visie

De student kan verwoorden wie hij is als beginnend leerkracht en wat zijn beginnende visie is.

- Wat vind je belangrijk om aan leerlingen mee te geven? Wat wil je leerlingen leren over 'het leven'?
- Wat is jouw toekomstbeeld van het beroep van leerkracht?
- Met welke eigenschappen zouden leerlingen jou beschrijven?
- Wat is typisch iets voor jou als het gaat om werken in de klas?
- 'Weten waar je voor staat': is dat belangrijk voor jou en waarom?
- Hoe ziet jouw beginnende visie op onderwijs eruit? Wat heb je daarvoor nodig als leerkracht?

De student kan verwoorden wie hij is als leerkracht en wat zijn waarden zijn. Hij kan zijn visie op onderwijs en zijn eigenheid in de leerkrachtrol laten zien.

Bovenstaande vragen plus:

- Wat zijn in jouw leven en werk belangrijke waarden?
- Op welke manier worden jouw waarden in jouw rol van leerkracht zichtbaar?
- Wat zijn kernwoorden als het gaat om jouw visie op onderwijs?
- Wat is kenmerkend voor de manier waarop jij vormgeeft aan het leraarschap?

Inspireren en geïnspireerd worden

De student kan duidelijk maken wie of wat hem inspireert.

- Wie of wat zijn voor jou belangrijke bronnen van inspiratie?
- Op welke manier maak je tijd en ruimte om je te laten inspireren?
- Waar merken leerlingen en collega's aan dat jij een geïnspireerde leerkracht bent?
- Wat levert het nadenken over inspiratiebronnen jou op?

De student kan duidelijk maken wie of wat hem inspireert en kan anderen inspireren.

Bovenstaande vragen plus:

- Hoe belangrijk vind je het om zelf inspirerend te zijn en waartoe wil je inspireren?
- Hoe zorg je dat je geïnspireerd kunt blijven in het werk met de leerlingen?
- Hoe herkennen anderen jouw inspiratiebronnen in de manier waarop je werkt?

Betrokkenheid tonen

De student laat zien dat hij betrokken is op anderen.

- Op welke manier laat je je betrokkenheid bij leerlingen, collega's of ouders zien?
- Op welke manier ben je betrokken op (onderdelen van) de maatschappij? Hoe beïnvloedt dit jouw werk als leerkracht?

De student kan zijn professioneel handelen in verbinding met zichzelf, de ander en de wereld verwoorden en uitstralen.

Bovenstaande vragen plus:

- Wie zijn voor jou in je werk als leerkracht belangrijke anderen?
- Op welke manier wordt jouw verbondenheid met de wereld zichtbaar in jouw handelen? Wat merken leerlingen van deze verbondenheid?

Professioneel bevlogen zijn

De student kan zijn bevlogenheid voor het beroep verwoorden.

- Waarom past het beroep van leerkracht goed bij jou?
- Kun je een praktijkvoorbeeld noemen waarin jouw bevlogenheid als leerkracht zichtbaar wordt?

De student kan zijn bevlogenheid voor het beroep verwoorden en uitstralen in het professioneel handelen.

Bovenstaande vragen plus:

- Kunnen leerlingen of andere betrokkenen aan jou merken dat je een bevlogen leerkracht bent? Op welke manier is dat zichtbaar?
- Wat maakt jou typisch meester of juf (naam)?

Opdracht van het onderwijs verstaan

De student kan formuleren wat hij onder de opdracht van het onderwijs verstaat.

- Waarom kies je voor een baan in het onderwijs?
- Wat wil jij uiteindelijk met jouw onderwijs bereiken?
- Wat is volgens jou het belangrijkste doel van het onderwijs?

De student kan formuleren wat hij onder de opdracht van het onderwijs verstaat en laten zien hoe hij daaraan bijdraagt.

- Waar wil jij aan bijdragen of aan meewerken door jouw werk in het onderwijs?
- Hoe wil je daar aan bijdragen? Op welke manier is dat zichtbaar?

Eigen talenten ontwikkelen

De student leert zijn talenten kennen en kan duidelijk maken hoe hij deze kan inzetten in het onderwijs en in de opleiding.

- Wat betekent 'talent' voor jou?
- Welke talenten herken je bij jezelf? Welke talenten maken jou uniek?
- Hoe zet jij ze in in je onderwijspraktijk?
- Hoe spelen jouw talenten een rol in je opleiding?
- Welke talenten zou je (verder) willen ontwikkelen? Hoe zou je dat kunnen aanpakken?

De student onderscheidt zich in het team en in het onderwijs door zijn uniciteit in te zetten.

Bovenstaande vragen plus:

- Wat verwacht je, hoe zullen de leerlingen jou later herinneren? Waarin was je voor hen bijzonder?
- Welke rol speel jij met jouw talenten in jouw team?
- Hoe is jouw talent (zijn jouw talenten) zichtbaar in jouw onderwijs?

Maatschappelijk bijdragen

De student is op de hoogte van maatschappelijke vraagstukken die een relatie hebben met het onderwijs.

- Op welke manier blijf je op de hoogte van wat er in de samenleving gebeurt?
- Hoe volg je ontwikkelingen binnen het (basis-) onderwijs?
- Met wie bespreek je deze ontwikkelingen en hoe kom jij tot het vormen van een mening?

De student kan actief bijdragen aan een inclusieve samenleving, die gestoeld is op mensenrechten en gelijke kansen voor iedereen.

Bovenstaande vragen plus:

- Wat versta jij onder een inclusieve samenleving?
- Op welke manier draag jij hieraan bij met jouw onderwijs? Kun je voorbeelden noemen?
- Op welke manier is jouw klas een voorbeeld van een inclusieve samenleving in het klein?
- Op welke manier komen mensenrechten of gelijke kansen ter sprake in jouw onderwijs?

Veilig klimaat scheppen

De student kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een relatie met leerlingen aangaan om bij te dragen aan een veilig pedagogisch klimaat.

- Wat versta je onder vertrouwen? Wat betekent het aangaan van een relatie voor jou?
- Hoe ga je een relatie aan met een leerling?
- Hoe bevorder jij de relaties tussen leerlingen onderling?
- In hoeverre draagt dit voor jou bij aan een veilig pedagogisch klimaat in jouw groep?

De student kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en vanuit zijn eigen waarden een veilig pedagogisch leef- en leerklimaat scheppen.

Bovenstaande vragen plus:

- Welke waarden probeer je impliciet of expliciet in je les te verwerken?
- Welke persoonlijke waarden zijn voor jou leidend in het creëren van een veilig leefklimaat en welke waarden zijn leidend voor een leerklimaat?
- Zijn er waarden die je meer expliciet wilt maken, en met welk doel? Hoe kun je deze waarden proactief inzetten ter bevordering van het leef- en leerklimaat?

Leerlingen bemoedigen

De student kan het zelfvertrouwen van leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren.

- Geef een voorbeeld van een moment waarop je het zelfvertrouwen van een leerling hebt gestimuleerd.
- Vanuit welke theorie kun je je handelen onderbouwen?
- Wat is het effect van jouw handelen op het zelfvertrouwen van de leerling?

Verwachtingen managen

De student kan zijn verwachtingen duidelijk maken en kan leerlingen hierop aanspreken.

- Op welke manier maak jij jouw verwachtingen duidelijk aan leerlingen?
- Kun je voorbeelden geven van jouw verwachtingen en van de eisen die je stelt? Waarom zijn ze belangrijk voor jou?
- Wat betekent het managen van verwachtingen voor jou?
- Wat is volgens jou de relatie tussen het managen van verwachtingen en het stellen van eisen aan leerlingen?

De student gaat uit van diversiteit door op adaptieve wijze invulling te geven aan zijn verwachtingen van leerlingen en aan de eisen die hij stelt.

Bovenstaande vragen plus:

- Wat versta jij vanuit pedagogisch perspectief onder diversiteit?
- Waar baseer jij jouw verwachtingen van leerlingen op?
- Hoe ga jij binnen je pedagogisch handelen uit van verschillen tussen leerlingen? Kun je daar een voorbeeld van geven?
- Hoe zorg jij voor een open pedagogisch klimaat in de klas, dat recht doet aan verschillen tussen leerlingen?

Ontwikkeling opmerken

De student is opmerkzaam op de cognitieve, sociaal-emotionele, morele en identiteitsontwikkeling van zijn leerlingen.

- Wat versta je onder de sociaal-emotionele ontwikkeling?
- Kun je voorbeelden geven van situaties en/of gedragingen van leerlingen die voor jou hun sociaal-emotionele ontwikkeling verhelderen?
- Kun je een voorbeeld geven van een mogelijk passende interventie indien de leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft op het gebied van zijn sociaal-emotionele ontwikkeling?
- Wat versta je onder de morele ontwikkeling?
- Kun je voorbeelden geven van situaties en/of gedragingen van leerlingen die voor jou hun morele ontwikkeling verhelderen?
- Kun je een voorbeeld geven van een mogelijk passende interventie indien de leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft op het gebied van zijn morele ontwikkeling?
- Wat versta je onder de identiteitsontwikkeling?
- Kun je voorbeelden geven van situaties en/of gedragingen van leerlingen die voor jou hun identiteitsontwikkeling verhelderen?
- Kun je een voorbeeld geven van een mogelijk passende interventie indien de leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft op het gebied van zijn identiteitsontwikkeling?

De student is (bij de voorbereiding van zijn onderwijs) opmerkzaam op de cognitieve, sociaal-emotionele, morele en identiteitsontwikkeling van zijn leerlingen en doet daar recht aan door zorg te dragen voor passende interventies.

Bovenstaande vragen plus:

- Hoe breng jij de ontwikkelingsgebieden bij de leerlingen in kaart?
- Bij welke ontwikkelingsgebieden ben je beter of minder goed in staat om dit in kaart te brengen?
- Kun je een voorbeeld geven van een passende interventie die je in deze klas hebt gedaan? Wat was het gevolg van je interventie voor de leerlingen? En voor jou?

Sensitief en responsief handelen

De student is sensitief ten aanzien van de basisbehoeften van leerlingen uit zijn groep.

- Kun je een voorbeeld geven van basisbehoeften van leerlingen in jouw groep?
- In hoeverre kwam je daarbij tegemoet aan de basisbehoeften van deze leerling/leerlingen?
- Wat betekent dit voor jouw pedagogisch handelen?
- Kun je een recente situatie benoemen waarin je sensitief gehandeld hebt?
- Wat was het effect ervan op het gedrag van de leerling/leerlingen?

De student kan sensitief en responsief handelen ten aanzien van de basisbehoeften van leerlingen.

Bovenstaande vragen plus:

- Waar bestaat volgens jou sensitiviteit en responsief handelen uit?
- Op welke manier wordt jouw responsief handelen zichtbaar?
- Waar sta je nu in jouw ontwikkeling als het gaat om responsief en sensitief handelen? Wat heb je nodig om je hierin verder te ontwikkelen?
- Op welke manier speel jij in op verschillende typen kinderen (jongens- of meisjes; introverte of extraverte kinderen, etc.)

Groepsprocessen begeleiden

De student kan groepsprocessen sturen en begeleiden en daardoor sociale veiligheid realiseren.

- Wat is volgens jou belangrijk rondom een veilig pedagogisch klimaat?
- Hoe breng jij de groepsdynamiek van jouw groep in kaart?
- Op welke manier draag jij op planmatige wijze bij aan de groepsvorming en sociale veiligheid in de klas?
- Welke ondersteuningsbehoeften heb je als het gaat om het begeleiden van groepsvorming?
- Welke interventie(s) zou je kunnen plegen als de groepsdynamiek negatief wordt/is?

Onderzoeken van ontwikkelingsproblemen

De student kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en –stoornissen signaleren en (samen met collega's) onderzoeken en mogelijke oplossingen uitvoeren. (AN)

- Beschrijf een concreet voorbeeld van een situatie waarin jij stimulerende en belemmerende factoren in de ontwikkeling van een leerling hebt gesignaleerd. Welk passend plan van aanpak heb je opgesteld?
- Op welke manier heb je informatie verzameld?
- Op welke manier heb je hierin samengewerkt met collega's en externe partijen?
- Hoe sta je met ouders in contact?

Leerstof diepgaand verkennen/opbouw en samenhang leerstof overzien

De student is in staat zich theoretisch en praktisch te verdiepen in de leerstof van de groep waarin hij stageloopt.

De student weet hoe hij de opbouw van de leerstof voor de jaargroep(en) waarin hij stageloopt kan achterhalen.

- In welke leerstof en vakinhoud heb je je theoretisch en praktisch verdiept? Hoe heb je dit aangepakt?
- Kun je een concreet voorbeeld geven van een lesvoorbereiding waarin je profijt had van een theoretische verdieping in de leerstof? Hoe komt de theorie terug in jouw lesvoorbereiding? Wat was precies de meerwaarde van de verdieping?
- In welke vakinhoud heb je je praktisch verdiept? Hoe had je tijdens de uitvoering van jouw onderwijs profijt van deze praktische verdieping?
- Hoe krijg je zicht op de opbouw van de leerstof?
- Waarom is het belangrijk de opbouw van de leerstof te overzien? Wat levert dit jou als leerkracht op? Hoe profiteren de kinderen ervan?

De student is in staat zich theoretisch en praktisch te verdiepen in de leerstof voor dat deel van de leerjaren waarin hij werkt (onderbouw/middenbouw, middenbouw/bovenbouw of andere clustering van jaargroepen).

De student overziet de opbouw van het curriculum. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op het onderwijs in volgende leerjaren. De student kent de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum.

Bovenstaande vragen plus:

- Hoe krijg je zicht op de verschillende leerlijnen voor de bouw waarin je werkt?
- Hoe krijg je zicht op de opbouw van het curriculum? Hoe krijg je zicht op de samenhang tussen de vakken?
- Hoe krijg je zicht op de leerstof van het vervolgonderwijs?
- Wat levert een goed overzicht van leerlijnen, curriculum of vervolgonderwijs op voor de leerlingen?

Belang leerstof verhelderen

De student kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof.

- Waarom is het belangrijk kinderen duidelijk te maken wat de relevantie van de leerstof is? Welke theorie ken je hierbij?
- Kun je een voorbeeld geven van een situatie uit jouw praktijk waarin het goed lukte om leerlingen de relevantie van de leerstof voor het dagelijks leven duidelijk te maken?

De student kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijks leven en voor het vervolg van het onderwijs.

Bovenstaande vragen plus:

- Kun je een voorbeeld geven van een situatie uit jouw praktijk waarin het goed lukte om leerlingen de relevantie van de leerstof voor het dagelijks leven duidelijk te maken? Wat maakte jouw aanpak succesvol?
- Kun je een voorbeeld geven van een situatie uit jouw praktijk waarin het nog niet goed lukte om leerlingen de relevantie van de leerstof voor het dagelijks leven duidelijk te maken? Wat maakte het lastig om de leerstof op een betekenisvolle manier aan het dagelijks leven te koppelen?
- Welke werkvormen zet jij in om kinderen de relevantie van de leerstof voor het dagelijks leven duidelijk te maken?
- Welke werkvormen zet jij in om kinderen de relevantie van de leerstof voor hun eigen leerproces duidelijk te maken?

Methodes kritisch hanteren/leermiddelen doelmatig gebruiken

De student kent verschillende methodes/bronnenboeken, te beginnen met de methodes/bronnenboeken die in de stagegroep(en) worden gebruikt.

De student kent analoge en digitale leermaterialen en –middelen die gebruikt worden in de stagegroep en kan hiervan doelmatig gebruik maken.

- Hoe wordt in methode/leermiddel X tegemoet gekomen aan de basisbehoeften van de kinderen in jouw groep?
- Wat vinden de kinderen van het werken met methode/leermiddel X?
- Hoe herken je (vak)didactiek in methode X? Welke theorie ondersteunt hoe in deze methode of met dit leermiddel wordt gewerkt? Wat levert het werken vanuit een theorie jou op?
- Hoe ervaar jij het werken met een *digitale* methode of digitale leermiddelen?
- Wat was de reden dat je voor een digitale tool/deze digitale tool hebt gekozen?
- Welke leerkrachtvaardigheden zet jij hier bij in?
- Wat heb je nog nodig om je verder te ontwikkelen?
- Wat hebben de leerlingen nodig om hiermee te werken?

De student kent verschillende methodes/bronnenboeken en kijkt kritisch naar de bruikbaarheid hiervan.

De student kent analoge en digitale leermaterialen en –middelen. Hij kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan en kan er doelmatig gebruik van maken.

Bovenstaande vragen plus:

- Hoe ervaar je het werken met methode/leermiddel X?
- Wat werkt goed? Wat vind je prettig werken? Wat is lastig aan het werken met methode/leermiddel X?
- Hoe zou je het graag anders zien?
- Wat vind je belangrijk bij het gebruik van methode/leermiddel X?
- Welke meerwaarde biedt de inzet van digitale technologie? En welke mogelijke risico's kleven hieraan?

Leeractiviteiten ontwerpen

De student kan voor de vak- en vormingsgebieden in de stagegroep, met of zonder methode/bronnenboek, lessen ontwerpen en kan dit verantwoorden.

- Hoe heb je de beginsituatie in beeld gebracht?
- Hoe ben je gekomen tot SMART-geformuleerde doelen?
- Hoe heb je de leerstof geselecteerd en geordend?
- Hoe heb je passende (vak)didactiek(en) gekozen? Wat is de meerwaarde van de vakdidactiek?
- Hoe heb je vooraf de organisatie van de les voorbereid?
- Hoe heb je het evalueren van de doelen vormgegeven?

De student kan voor de vak- en vormingsgebieden, met of zonder methode/bronnenboek, onderwijs voor een langere periode plannen en ontwerpen en kan dit verantwoorden.

Bovenstaande vragen plus:

- Op welke manier plan jij je onderwijs voor een langere periode?
- Wat zijn voor jou belangrijke bronnen en gegevens bij het maken van een planning?
- In hoeverre vraagt een gemaakte planning bijstelling? Loop je daar vaak tegenaan?

Doelgericht en motiverend handelen/voortgang volgen en evalueren

De student kan aan kinderen leerdoelen duidelijk maken en kinderen motiveren om deze leerdoelen te halen.

De student kan door middel van observaties en gesprekken de voortgang van het leerproces van enkele kinderen uit zijn stagegroep volgen.

- Hoe bepaal je de beginsituatie van de kinderen? Wat heb je daar voor nodig?
- Hoe maak je het doel en jouw verwachting van de les duidelijk? Wanneer is het belangrijk het doel vooraf duidelijk te maken aan de kinderen? Moet dit altijd? Waarom denk je dit?
- Welke manieren om kinderen te motiveren ken je uit de theorie? Welke manier zet jij in?
- Wat levert een keuze bij opdrachten jou en je leerlingen op? Waar kun je tegenaan lopen bij de inbreng van kinderen? Hoe bereid je je daarop voor?
- Welke manieren ken jij om het leerproces door middel van observaties in beeld te krijgen?
- Hoe kunnen gesprekken met kinderen bijdragen aan inzicht in hun leerproces?
- Geef een voorbeeld van een leerproces van een van de kinderen in de groep. Hoe heb je dat in beeld gebracht? Welke vragen heb je hier nog over?

De student kan aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken, leerlingen motiveren om deze leerdoelen te halen en dit evalueren.

De student kan de voortgang van kinderen volgen door formatief te evalueren en summatief te toetsen. De student kan de resultaten analyseren en beoordelen voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.

Bovenstaande vragen plus:

- Welke manieren om leerdoelen te evalueren ken je uit de theorie?
- Hoe ga je kinderen betrekken bij het evalueren van de leerdoelen?
- Hoe betrek je ouders bij de opbrengst van deze evaluatie?
- Wat betekent de opbrengst van de evaluatie voor de volgende les/onderwijsperiode?

Begrijpelijke instructie geven

De student kan aansprekend en begrijpelijk instructie verzorgen.

- Hoe merk je dat je instructie wel of niet helder is geweest voor sommige, of alle, leerlingen?
- Hoe zie jij of een leerling bij de les betrokken is? Hoe ziet 'betrokkenheid' er voor jou uit?
- Welk type vragen stel je tijdens de instructie? Hoe weet jij aan welke leerling(en) je een bepaalde vraag kunt stellen?
- Welke middelen zou je kunnen gebruiken om je instructie kracht bij te zetten? Welke theorie over (vak)didactiek ondersteunt dit?

De student kan aansprekend en begrijpelijk instructie verzorgen en aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de kinderen.

Bovenstaande vragen plus:

- Op welke manier krijg jij de taalbeheersing en de taalontwikkeling van kinderen in beeld?
- In hoeverre speel jij in op deze beheersing bij het verzorgen van instructie?
- Hoe maak je bewust onderscheid bij het verzorgen van instructie wat betreft taalbeheersing en taalontwikkeling?

Leer- en werkvormen inzetten/werkbegeleiding verzorgen

De student kan verschillende didactische leer- en werkvormen inzetten om kinderen de leerstof te laten verwerken.

De student kan de kinderen begeleiden tijdens de verwerkingsfase.

- Welke leerstrategieën pas je zelf toe voor het oplossen van problemen? Hoe heb je deze strategieën geleerd?
- Welke leerstrategieën hebben jouw leerlingen nodig op dit moment? Welke didactische werkvorm past daar goed bij volgens jou?
- Wanneer laat je leerlingen zelf strategieën bedenken?
- Vraag jij leerlingen wel eens hoe zij leren? Welke inzichten levert je dat op? En welke consequenties heeft dit voor jouw keuze voor een didactische leer- en werkvorm?
- Hoe help je leerlingen een koppeling te maken tussen de nieuwe leerstof en hetgeen ze al van het onderwerp afweten?
- Kun je een voorbeeld geven van een situatie waarin leerlingen het geleerde kunnen of moeten toepassen?

De student kan verschillende didactische leer- en werkvormen inzetten om kinderen de leerstof te laten verwerken en hierbij te differentiëren naar hun niveau en kenmerken.

De student kan de kinderen adequaat begeleiden en effectieve feedback geven tijdens de verwerkingsfase.

Bovenstaande vragen plus:

- Beschik jij over vaardigheden om verschillende didactische leer- en werkvormen in te zetten? Vertel eens.
- Op welke manier differentieer je bij het inzetten van werkvormen? Kun je voorbeelden noemen?
- Hoe zorg je voor voldoende afwisseling en vernieuwing van de verschillende werkvormen?
- Wat is voor jou belangrijk als het gaat om feedback geven?
- Op welke manier geef je leerlingen feedback tijdens het verwerken van de lesstof?

Passend klassenmanagement organiseren

De student kan een les organiseren passend bij de groep.

- Hoe krijg en houd jij de leerlingen uit jouw groep aan het werk?
- Welke moeilijkheden ervaar je bij de overgangen in de les en de verschillende lesfasen? Wat heb je nodig om dit op te lossen?

De student kan een adequaat klassenmanagement realiseren passend bij de groep en bij de eigen waarden.

Bovenstaande vragen plus:

- Wat betekent 'orde' voor jou?
- Welke theorie over klassenmanagement ken je? Naar welke manier van orde houden gaat je voorkeur uit? Licht dit toe.
- Welke successen heb jij ervaren met betrekking tot een ordelijk leerklimaat? Wat deed jij om dit succes te krijgen?

(Samen)werken stimuleren

De student kan zelfstandig werken en samenwerken stimuleren.

- Wat betekent 'zelfstandig werken' voor jou? En 'samenwerken'? Welke theorie ondersteunt jouw denken hierover?
- Wat zijn redenen om te kiezen voor zelfstandig werken? En voor samenwerken?
- Wat is jouw rol bij het organiseren en begeleiden van zelfstandig werken en samenwerken?
- Hoe ondersteun je leerlingen die moeite hebben met zelfstandig werken en/of met samenwerken?

De student kan zelfstandigheid en samenwerkend leren stimuleren.

Bovenstaande vragen plus:

- Hoe evalueer je met leerlingen hun manier van werken?
- Komt het weleens voor dat het resultaat van zelfstandig werken/samenwerken je verrast in positieve of negatieve zin? Welk voorbeeld heb je hiervan?

Reflectie stimuleren

De student kan reflectie stimuleren.

- Vind je het belangrijk dat leerlingen kunnen reflecteren?
- Op welke manier stimuleer je reflectie bij leerlingen?
- Welke ondersteuning hebben leerlingen hierbij nodig? En jijzelf als leerkracht?

Onderzoeken van leerproblemen

De student kan leerproblemen signaleren en (samen met collega's) onderzoeken en mogelijke oplossingen uitvoeren.

- Hoe breng je de onderwijsbehoefte van leerlingen in kaart?
- Welke betrokkenen zijn volgens jou daar belangrijk bij?
- Welke onderzoeksvaardigheden heb je nodig om leerproblemen te kunnen signaleren?
- Op welke manier analyseer je gegevens rondom het leren van de leerlingen?
- Op welke manier maak je gebruik van je analyses om vervolgonderwijs te plannen en te ontwerpen?

Godsdienstige en levensbeschouwelijke vorming

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak 'godsdienstige en levensbeschouwelijke vorming'.

- Hoe heb je aangesloten bij de (levensbeschouwelijke) beginsituatie van de leerlingen? En hoe heb je rekening gehouden met de fase(n) van levensbeschouwelijke ontwikkeling waarin de leerlingen zich bevinden?
- Op welke manier is er binnen de les ruimte voor de leerlingen om persoonlijk betekenis te verlenen en zin te ontdekken?
- Welke levensbeschouwelijke vermogens staan in deze les centraal en op welke manier stimuleer je de ontwikkeling van deze vermogens?
- Op welke manier zijn de vier fasen (verkennen-verbinden-eigen maken-waarmaken) in jouw les verwerkt?
- Welke levensbeschouwelijke bron heb je ingebracht? Wat is volgens jou de meerwaarde van deze bron?
- Hoe past deze les bij wie jij bent als leerkracht en wat jij belangrijk vindt om leerlingen mee in aanraking te brengen?
- Hoe heb je een gefundeerde keuze gemaakt in een activiteitsaanbod om het kind te begeleiden naar de (levensbeschouwelijke) zone van de naaste ontwikkeling?
- Op welke manier kan je binnen de traditie van de school vormgeven aan inhouden en activiteiten die bijdragen aan verbinding of heb je daaraan bijgedragen? In hoeverre heb je gebruik gemaakt van de diversiteit binnen de groep om ontmoeting en verbinding te stimuleren?
- Op welke manier kan je betekenisvolle activiteiten binnen en buiten de school organiseren die kinderen in aanraking brengen met de christelijke traditie en andere levensbeschouwelijke tradities? In hoeverre kun je rituelen, viermomenten, stilte inzetten om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren?
- Welke verdieping in hun denken of voelen hebben de kinderen door deze bronnen gemaakt? Waar was er ruimte/aandacht voor transcendentie, Andere, daar waar weinig woorden voor zijn?
- Hoe passen de lessen die jij geeft bij wie jij bent als leerkracht en wat jij in geloof en leven belangrijk vindt om leerlingen mee in aanraking te brengen? Waar zie jij belangrijke waarden in de school en welke bijdrage kun jij daaraan leveren?

Nederlands

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak Nederlands.

- Hoe heb je de taalactiviteiten betekenisvol gemaakt? Zien de leerlingen de 'zin' van de activiteit en krijgen ze er ook zin?
- Heb je de kansen benut om leerlingen in interactie met elkaar en met jou taal te leren? Zijn er aspecten waarmee je nog meer wilt oefenen?
- Geef je de leerlingen aanwijzingen voor hoe ze de taak kunnen aanpakken? Leer je ze om dit aanpakgedrag in andere situaties ook in te zetten?
- Wat zijn de doelen van je activiteit precies? Hoe passen deze doelen in de leerlijnen van taal?
- Heb je onderzocht welke specifieke vakdidactische kenmerken bij een activiteit als de jouwe horen? Zijn die er of gaat het om meer algemene kenmerken van taaldidactiek?
- Welke domeinen van taal komen aan bod tijdens je activiteit? Zie je nog (meer) kansen om verschillende vakdomeinen te integreren? Zijn er verbanden te leggen met andere vakdomeinen?

Engels

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak Engels.

- In hoeverre is het je gelukt om Engels in het Engels te geven? Licht je antwoord toe vanuit de context, de doelgroep en/of het curriculum van de school.
- Waarin wil je je verder bekwamen en wat heb je daarvoor nodig?
- Hoe heb jij jouw les(senserie) opgebouwd? Hoe komen de fasen van het vierfasenmodel aan de orde? Welke keuzes heb je gemaakt en waarom?
- Hoe heb je je lessen geëvalueerd met de kinderen? Gebruikte je een toets, rubrics, of deed je het op een andere manier? Waarom heb je deze keuze gemaakt?
- Welke meerwaarde heeft jouw les (of lessenserie) gehad voor de leerling, voor de leerkracht en voor jezelf? Wat heb jij als leerkracht geleerd?

Wiskunde

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak wiskunde.

- Hoe heb je ruimte gemaakt voor het mathematiseren vanuit een betekenisvolle realiteit? Wat betekent het voor de kinderen om zich tijdens het rekenen te realiseren wat ze aan het doen zijn?
- Waar bevinden de kinderen zich op de leerlijn en hoe sluit jij daarbij aan? Waar is in jouw wiskundeles ruimte voor modelleren en formaliseren?
- Waar is in jouw wiskundeles ruimte voor eigen inbreng van de kinderen? Wat is hiervan de meerwaarde voor hun leerproces en voor dat van jou?
- Hoe zet je interactie en reflectie in om de kinderen tot een hoger niveau van rekenen en wiskundig redeneren te brengen? Welke vaardigheden zou je nog willen ontwikkelen?
- Welke leerlijnen komen in jouw wiskundeles naar voren en in hoeverre is sprake van verstrengeling van leerlijnen? Hoe maak je de kinderen hiervan bewust?
- Wat is de meerwaarde van de door jou toegepaste onderwijs-leerprincipes voor het leerproces van kinderen?
- Op welke manier heb je het hoofdlijnenmodel gebruikt om:
  - te analyseren waar kinderen zich bevinden op de leerlijn;
  - gedifferentieerd onderwijs te plannen;
- te reflecteren in welke mate je met de geplande activiteiten hebt afgestemd op het niveau van de kinderen.

Aardrijkskunde

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak aardrijkskunde.

- Heb je de nieuwsgierigheid en/of de onderzoekende houding van de kinderen geprobeerd te wekken? Ben je begonnen met een motiverende start, heb je de voorkennis geactiveerd? Waarom op deze manier?
- Hoe heb je concreet invulling gegeven aan de didactiek van aardrijkskunde, bijvoorbeeld de bouwstenen toegepast en/of kijken vanuit een ander perspectief? Waarom heb je voor deze manier gekozen?
- Heb je met deze les bijgedragen aan het geografisch besef (het wereldbeeld, het inzicht in ruimtelijke processen en geografische vaardigheden)?
- Heb je naast kennisdoelen ook aan vaardigheids- en attitudedoelen gewerkt? Hoe weet je of de (KVA) doelen behaald zijn?
- Is er ruimte voor eigen inbreng van de leerlingen en/of actief leren?
- Wat heb je nodig om je verder te ontwikkelen in het vak aardrijkskunde?

Geschiedenis

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak geschiedenis.

- Heb je de nieuwsgierigheid en/of de onderzoekende houding van de kinderen geprobeerd te wekken? Ben je begonnen met een motiverende start, heb je de voorkennis geactiveerd? Waarom op deze manier?
- Hoe heb je concreet invulling gegeven aan de didactiek van geschiedenis? Bijvoorbeeld door het gebruik van een (interactieve) tijdlijn, mooie historische verhalen, historisch redeneren en/of kijken vanuit een ander perspectief? Waarom heb je voor deze manier gekozen?
- Heb je naast kennisdoelen ook aan vaardigheids- en attitudedoelen gewerkt? Hoe weet je of de (KVA) doelen behaald zijn?
- Is er ruimte voor eigen inbreng van de leerlingen en/of actief leren?
- Wat heb je nodig om je verder te ontwikkelen in het vak geschiedenis?

Natuur, milieu en techniek

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak 'natuur, milieu en techniek'.

- Welke NMT didactiek heb je gekozen (onderzoekend leren, ontwerpvaardigheden, ontmoeten of keuzes maken)?
- Hoe heb je invulling gegeven aan deze didactiek? Hoe heb je bijvoorbeeld de nieuwsgierigheid van kinderen gewekt? Of hoe heb je waardenontwikkeling gestimuleerd? Waarom heb je dat op die manier gedaan?
- Zijn je lesdoelen behaald (bv het verbeteren van een onderzoekende houding, ontwerpvaardigheden, natuurbeleving of waardenontwikkeling van de leerlingen)? Hoe maak je dit op uit de reacties van kinderen?
- Wat heb je nog nodig om je verder te ontwikkelen in het vak NMT?

Oriëntatie op jezelf en de wereld

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vakdomein Oriëntatie op jezelf en de wereld

- Welke zaakvakdidactiek(en) van AK, GS en/of NMT heb je ingezet? Welke werkvorm(en) heb je daarbij gekozen, zoals bijvoorbeeld een proefje of quiz? Welke leermiddelen heb je ingezet, zoals onderzoeksmaterialen of ICT?
- Waarom heb je deze inhoud gekozen en op deze manier aangeboden als je kijkt naar de inhoudslijnen van OJW voor jouw groep of bouw.
- Hoe heb je vooraf voorkennis opgehaald en denkbeelden (misconcepten) achterhaald bij de leerlingen? Hoe heb je ze begeleid bij het corrigeren van misconcepten?
- Op welke manier ben je tijdens je les ingegaan op de actuele gebeurtenissen?
- Heb je gedifferentieerd op gebied van zaakvakinhoud of werkvormen?
- In er ruimte geboden voor eigen inbreng van de leerlingen en/ of actief leren?
- Heb je de link gelegd tussen zaakvakken onderling en andere vakken als taal en rekenen?
- Heb je de link gelegd met relevante educaties, zoals leren voor duurzame ontwikkeling (global goals) en (wereld)burgerschap? Hoe heb je gewerkt aan attitudevorming?
- Heb je gebruik gemaakt van de schoolomgeving (zowel de fysieke ruimte als organisaties in de omgeving)?
- Hoe zou jij in de toekomst het liefst wereldoriëntatie willen geven? (bijvoorbeeld losse vakken of geïntegreerd) Komt dit overeen met de les (sen) die je hebt gegeven?

Muziek

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak muziek.

- Hoe heb je vanuit de verschillende domeinen afwisselend gewerkt? Wat had de meeste aandacht van de groep? Waren er individuele verschillen? Wat zegt deze informatie jou? Wat ga je ermee doen?
- Wat heeft de didactiek van het lied aanleren, inclusief het zelf zingen, jou en de kinderen opgeleverd? Hoe ga je hiermee verder?
- Waar is in jouw muziekles ruimte voor eigen inbreng van de kinderen? Waar creëren de kinderen zelf? Wat is hiervan de meerwaarde?
- Hoe draagt jouw manier van leiding geven aan het muziek maken bij aan de muzikale ontwikkeling van de kinderen? Welke vaardigheden zou je nog willen ontwikkelen?
- Aan welke ontwikkelingsgebieden/schoolvakken heb je (onbewust) in jouw muziekles nog meer gewerkt? Hoe zou je dit in kunnen zetten in het kader van vakintegratie?
- Wat is jouw visie op het gebied van muziekonderwijs? Hoe geef je die visie vorm in de praktijk? Wat zou je willen bereiken aan het einde van het jaar? Wat heb je daarvoor nodig?

Beeldende vorming

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak beeldende vorming.

- Hoe is de beeldende activiteit afgestemd op de context waarbinnen de activiteit plaatsvindt? En hoe op interesses en het leren van de leerlingen? En hoe is de afstemming op de actualiteit/andere vakken?
- Hoe is de beeldende activiteit afgestemd op de ontwikkeling van de leerlingen: ten aanzien van het gebruikte kunstwerk, de opdracht, de begeleiding en de evaluatie met de leerlingen?
- Kerndoel 'verbeelden' gaat over vormgeven van eigen gevoelens, eigen gedachten en eigen ervaringen. Hoe wordt kerndoel 'verbeelden' zichtbaar tijdens de activiteit?
- Welke interventies heb jij als leerkracht gedaan om de verbeelding op gang te brengen en uit te breiden bij de leerlingen?
- Hoe heeft kerndoel 'reflecteren' vorm gekregen?

Drama

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak drama.

- In welke mate heeft de quickscan van de beginsituatie de keuzes van jouw activiteiten en/of les beïnvloed? Hoe heb je in eerdere stagedagen bewust energizers ingezet om de groepsdynamiek te observeren?
- Hoe heb je geoefend met het op gang brengen van de verbeelding van de kinderen?
- Met welke vragen heb jij de les goed kunnen afsluiten?
- Hoe creëer je in je drama-onderwijs ruimte voor onderzoek? Wat is hiervan voor jou en voor de kinderen de meerwaarde?
- Hoe draagt jouw manier van leiden en begeleiden van drama-activiteiten bij aan de dramatische ontwikkeling van de kinderen? Welke vaardigheden zou je nog willen ontwikkelen?
- Aan welke ontwikkelingsgebieden/schoolvakken heb je in jouw dramalessen nog meer gewerkt? Hoe zou je dit kunnen inzetten in het kader van vakintegratie?
- Waarom past het wel/niet om te werken aan eigen inbreng van de leerlingen? Welke fase van het creatief proces breng je op gang?
- Hoe draag jij in jouw visie op onderwijs en straks als beginnend leerkracht bij aan de dramatische-, emotionele en spelontwikkeling van de leerlingen in jouw groep? Welke vaardigheden zou jij nog willen verbreden en/of verdiepen?
- Hoe kan drama een rol spelen in het ontwikkelen van 21e-eeuwse vaardigheden? Heb je hier een concreet voorbeeld van?

Handschrift ontwikkeling

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak handschriftontwikkeling.

- Kun je het uitgangspunt van het handschriftonderwijs in je stage(klas) herkennen (sensomotorisch en/of grafocognitief) en hoe zou je deze kunnen aanvullen vanuit de grafocognitieve aanpak?
- Hoe draagt jouw eigen (vormgevende) vaardigheid bij aan het vergroten van deze vaardigheid voor je leerlingen? Kun je concreet aangeven op welke manier je jezelf er verder in hebt bekwaamd (denk aan vormgevingsaspecten, handschriftcriteria en/of didactische aanpak)?
- Hoe ziet de toekomst van het handschriftonderwijs eruit voor wat betreft jouw stageklas en/of -school en welke rol heeft het met tien vingers blindtypen hierbij?
- Hoe ervaren jij en je mentor de handschriftkwaliteit in jullie groep? Hoe zou je (ook buiten de expliciete handschriftlessen) de kwaliteit van het handschrift positief kunnen beïnvloeden?
- Wat valt je op aan het handschriftonderwijs en welke van de theoretische inzichten zou je kunnen inzetten/zet je in om hier een bijdrage aan te leveren? Motiveer je standpunt(en) vanuit de theorie.
- Wat is de bijdrage aan/rol van het handschrift voor de (leer)ontwikkeling van de leerlingen in je groep?

Bewegingsonderwijs

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het vak bewegingsonderwijs.

- Heeft de door jou gekozen didactische werkvorm opgeleverd wat je ervan had verwacht? Waarom wel of waarom niet?
- Op welke wijze heb je de sociale en fysieke veiligheid van kinderen kunnen waarborgen? Denk aan indeling van de zaal, geboden leerhulp.
- Heb je de kinderen voldoende uitgedaagd, kon iedereen deelnemen op eigen niveau?
- Hoe draagt jouw manier van leidinggeven tijdens de les bewegingsonderwijs bij aan de motorische ontwikkeling van kinderen? Welke vaardigheden zou je nog willen ontwikkelen?
- Wat waren essentiële momenten tijdens de les (voor de kinderen en/of voor jou) en welke leerpunten komen hieruit voort voor een volgende les?
- Welke didactische werkvorm past het beste bij jouw visie? Wat zou je dan terugzien in je les?
- Hoe zou jij tijdens of aan het einde van een bewegingsactiviteit samen met de kinderen tot reflectie kunnen komen?
- Op welke manier bied jij veiligheid zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de kinderen?
- Welke ruimte geef jij kinderen op zelfstandig op te zoek te gaan naar uitdaging binnen bewegingsactiviteiten?
- Welke rol als leerkracht heb jij ingezet tijdens de bewegingsactiviteit en had dit het beoogde resultaat?

Digitale geletterdheid

De student kan lessen geven die voldoen aan de didactiek behorende bij het leergebied digitale geletterdheid.

Digitale geletterdheid bestaat uit 4 subvaardigheden: ICT basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking.

- Aan welke subvaardigheid van digitale geletterdheid heb je aandacht besteed? Waarom deze?
- Welke (digitale) tool heb je hiervoor ingezet, bijvoorbeeld een laptop, robot, app, website, game..? Waarom deze?
- Wat hebben de leerlingen op gebied van de subvaardigheid geleerd (zie bijvoorbeeld de doelen in de leerlijnen DG)? Hoe heb je dit gemeten?
- Hoe heb je de relatie gelegd met het eigen/dagelijks leven van de leerlingen?
- Welke nieuwe inzichten heb je gekregen door deze les? Over de tool, over de inzet van technologie, over de leerlingen of over lesgeven?
- Wat heb je nog nodig om je verder te ontwikkelen op het gebied van digitale geletterdheid?
- Hoe past jouw les in de leerlijnen DG?
- In hoeverre heb je deze les geïntegreerd met een ander vak, bijvoorbeeld taal, rekenen of de zaakvakken?
- Wat was de meerwaarde van de (digitale) tool voor de inhoud en didactiek van het andere vak (TPACK-model)?
- Welke andere tools had je in plaats van deze tool kunnen inzetten?
- Tot welke (veranderde) visie op digitale geletterdheid in het onderwijs heeft je les geleid?
- Wat hebben leerlingen nog nodig om zich verder te ontwikkelen op het gebied van digitale geletterdheid?

Doelgericht communiceren

De student communiceert doelgericht met leerlingen en collega's in de basisschool en in de opleiding met medestudenten en docenten.

- Wat zijn jouw sterke kanten als het gaat om communicatievaardigheden?
- Wat zijn communicatievaardigheden die je graag nog verder zou ontwikkelen?
- Waarin verschilt het communiceren met leerlingen van communiceren met collega's of medestudenten?
- Op welke manier leg jij contact met ouders van leerlingen? Wat vind je belangrijk in het communiceren met ouders?
- Wat vindt jouw school belangrijk in het omgaan met ouders? Hoe weet je dat?
- Wat is je opgevallen in gesprekken met ouders die jij meemaakte? Wat wil je nog leren in de samenwerking met ouders en waarom?

De student communiceert doelgericht met betrokkenen (leerlingen, begeleiders, collega's, ouders, specialisten, niet-specialisten, leidinggevenden) van de basisschool en in de opleiding (studiegenoten, docenten, begeleiders).

Bovenstaande vragen plus:

- Heb je een duidelijk doel voor ogen in jouw communicatie met betrokkenen bij de basisschool?
- Hoe weet je of een gekozen communicatiestijl of communicatiemiddel effectief is?
- Wat zijn voor jou kenmerken van een effectieve communicatiestijl?
- Op welk moment had je het gevoel dat je echt met ouders samenwerkte in het belang van de ontwikkeling van hun kind?
- Kun je een voorbeeld geven van een situatie waarin informatie van ouders over de thuissituatie jou hielp om het kind goed te begeleiden?
- Kun je van een ouderpaar van een kind uit jouw groep de visie noemen die zij hebben op wat hun kind nodig heeft voor zijn ontwikkeling?
- Wat is jouw visie op samenwerken met ouders?
- Hoe heb je je in de afgelopen tijd ontwikkeld in het samenwerken met ouders?
- Hoe werk jij samen met ouders van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften?
- Wat wil je nog ontwikkelen in de samenwerking met ouders en waarom?

Samen werken/samen leren

De student kan samenwerken en samen leren met mentoren en medestudenten.

- Welke kwaliteiten kun jij inzetten als het gaat om samenwerken en samen leren?
- Welke belemmeringen ervaar je als het gaat om samenwerken of samen leren met anderen?
- Hoe kijk jij aan tegen samen leren? Kun je voorbeelden noemen van een situatie waarin je samen met de leerlingen uit je groep hebt geleerd?
- Wat heb je nog te ontwikkelen als het gaat om samenwerken en samen leren?

De student kan samenwerken en samen leren met het leerlingen, medestudenten, het team, ouders en andere betrokkenen uit de schoolomgeving.

Bovenstaande vragen plus:

- Op welke manier werk jij samen met directe collega's/ouders en/of andere betrokkenen uit de schoolomgeving en hoeveel waarde hecht je daaraan?
- Hoe zou samen leren met collega's eruit kunnen zien? Wat is daar belangrijk aan?

Onderzoekend vermogen

De student kan in eenvoudige beroepssituaties vaststellen waar adequate handelingskennis ontbreekt. Waar nodig kan de student beschrijvende onderzoeksvragen met passende grondigheid beantwoorden en de resultaten daarvan delen met anderen.

- Op welke manier doe jij nieuwe inzichten op?
- Kun je een voorbeeld noemen van een situatie waarin je vanuit een onderzoekende houding naar het onderwijs keek of vanuit een onderzoekende houding te werk ging? Wat leverde jouw onderzoekende houding op?
- Kun je een voorbeeld noemen van een situatie waarin je vanuit een onderzoekende houding naar een leerling keek? Welke nieuwe vragen leverde dat op?

De student kan bij pedagogisch- / didactische vraagstukken die zich breder voordoen dan alleen het eigen professionele handelen, vaststellen waar adequate handelingskennis ontbreekt, kan waar nodig deze ontbrekende kennis met passende grondigheid creëren en kan de resultaten bruikbaar maken voor andere professionals.

- Wat zijn jouw sterke kanten als het gaat om kijken en werken vanuit een onderzoekende houding?
- Welke kennis of inzichten hebben invloed gehad op jouw manier van werken?
- Welke aan het onderwijs gerelateerde onderwerpen zou jij graag nader willen onderzoeken? Waarover wil je meer te weten komen?
- Welke mogelijkheden zie je om in je toekomstige werk als leerkracht praktijkgericht onderzoek te verrichten?

Bronnen kritisch raadplegen

De student is kritisch in het raadplegen van bronnen ten behoeve van zijn eigen oordeelsvorming.

- Welke boeken of artikelen hebben jouw onderwijspraktijk beïnvloed? Op welke manier?
- Hoe zet je diverse bronnen in voor jouw ontwikkeling tot leraar basisonderwijs?
- Hoe blijf je op de hoogte van actuele ontwikkelingen?
- Over welke actuele aan het onderwijs gerelateerde ontwikkelingen zou je graag meer willen weten?

De student is kritisch in het raadplegen van bronnen ten behoeve van zijn eigen oordeelsvorming en bij pedagogische en onderwijskundige ontwikkelingen in zijn school.

- Hoe deel jij informatie met anderen? Wat is hiervan de meerwaarde?
- Wat vind je ingewikkeld als het gaat om deze bekwaamheidseis?
- Welke ondersteuningsbehoefte heb je hierbij?

Professioneel verantwoord

De student kan zijn professionele handelen op propedeutisch niveau /afstudeerniveau verantwoorden.

- Hoe past jouw handelen bij wie jij als leerkracht wilt zijn en waar je voor staat (jouw professionele identiteit)?
- Hoe past jouw handelen bij wat je weet vanuit theorie (bronnen)?
- Hoe past jouw handelen bij de context of de situatie? Denk bijvoorbeeld aan je doelgroep, het vak dat je geeft, de schoolconcepten waarmee je werkt, etc.
- Hoe hou jij in je handelen rekening met het perspectief van de ander?

Dialogisch terugkijken

De student kan in dialoog kritisch terugkijken op zijn handelen en komen tot bewust (veranderd) handelen.

- Op welke momenten sta je bewust stil bij jouw eigen handelen en op welke manier doe je dat?
- Wie zijn voor jou belangrijke gesprekspartners als het gaat om reflectie?
- Kun je een voorbeeld noemen van bewust 'veranderd' handelen, nadat je op een situatie hebt gereflecteerd?
- Waar ben je goed in als het gaat om deze bekwaamheidseis?
- Wat levert deze bekwaamheidseis op voor jou?

Handelen in uiteenlopende beroepssituaties

De student kan zijn kennis, vaardigheden en inzichten doelgericht vertalen naar een andere onderwijs situatie.

- Wat zijn voor jou belangrijke leermomenten of momenten van inzicht geweest?
- Op welke manier heb je in een andere situatie gebruik gemaakt van wat je geleerd hebt?
- Kun je specifieke didactische of pedagogische vaardigheden noemen die je onder de knie hebt gekregen? Hoe zet je deze vaardigheden nu in?

De student kan zijn kennis, vaardigheden en inzichten doelgericht en sociaal ondernemend toepassen in uiteenlopende beroepssituaties.

Bovenstaande vragen plus:

- Wat zijn voor jou belangrijke inzichten die je vaker en in verschillende situaties inzet?
- Wat zijn voor jou belangrijke vaardigheden die je vaker en in verschillende situaties inzet?
- Op welke manier kun jij opgedane kennis of vaardigheden inzetten waarin je actief bijdraagt aan meer inclusiviteit of kansengelijkheid?

Zelfsturend ontwikkelen

De student kan vormgeven aan zijn eigen professionele ontwikkeling.

- Op welke manier geef je sturing aan je eigen leerproces?
- Hoe bewaak je tijd en ruimte voor je eigen professionele ontwikkeling?
- Wat zijn op dit moment voor jou relevante ontwikkelpunten? Hoe ga je daarmee aan de slag?
- Welke ondersteuning ervaar je bij het vormgeven aan je professionele ontwikkeling?

De student kan zelfstandig vormgeven aan zijn eigen professionele ontwikkeling.

Bovenstaande vragen plus:

- Hoe bewaak je tijd en ruimte voor je eigen professionele ontwikkeling?
- Op welke manier organiseer je het ontvangen van feedback?
- Hoe informeer je jezelf over ontwikkelingsmogelijkheden?